

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
DAWNIEJ INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ PAN

KWARTALNIK
HISTORII KULTURY
MATERIALNEJ

ROK LXIX

WARSZAWA 2021

NR 4

REDAKCJA I KOMITET REDAKCYJNY

Redaktor (p.o.) — Magdalena Bis (IAE PAN)

Zastępcy redaktora — Elżbieta Mazur (IAE PAN), Martyna Milewska (WA UW)

Sekretarze redakcji — Maciej Radomski (IAE PAN), Karol Żojdź (IAE PAN)

Członkowie Komitetu — Mario Bielich (Archeologický ústav SAV, Słowacja), Gabriela Blažková (Archeologický Ústav AV ČR, Czechy), Paweł Cembrzyński (Christian-Albrechts-Universität zu Kiel, Niemcy), Paweł Dobrowolski (Collegium Civitas, Warszawa), Jarosław Dumanowski (UMK, Toruń), Olga Fejtová (Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, Czechy), Karin Friedrich (University of Aberdeen, Wielka Brytania), Mateusz Goliński (UWr, Wrocław), Andrzej Janeczek (IAE PAN, Warszawa), Andrzej Klonder (IAE PAN, Warszawa), Elżbieta Kowalczyk-Heyman (WA UW, Warszawa), Jerzy Kruppé (WA UW, Warszawa), Albinas Kuncevičius (Vilniaus universitetas, Litwa), Marcin Majewski (IA USZ, Szczecin), Philipp Meyzie (Université Bordeaux Montaigne, Francja), Mindaugas Paknys (Lietuvos kultūros tyrimų institutas, Litwa), Jacek Pielas (UJK, Kielce), Bożena Popiołek (Unwersytet Pedagogiczny, Kraków), Raimo Pullat (Tallinna Ülikool, Estonia), Mikola Volkau (Białoruś)

Adres Redakcji:

„Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
00-140 Warszawa, Al. Solidarności 105, pok. 121

Adres strony internetowej:

<http://journals.iaepan.pl/khkm>
e-mail: kwartalnik@iaepan.edu.pl
tel. 22 620 28 84 w. 146

Kwartalnik Historii Kultury Materialnej Copyright © 2021 by Institute of Archaeology and Ethnology Polish Academy of Sciences.

All papers published in this issue are an open access articles under the CC BY 4.0 license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Wydawca:

Institut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk
00-140 Warszawa, Al. Solidarności 105
e-mail: director@iaepan.edu.pl
tel. 22 620-28-84

Wykaz recenzentów artykułów opublikowanych w roczniku 2020 (R. LXVIII):

Agnieszka Bartoszewicz (IH UW, Warszawa), Paweł Cembrzyński (Christian-Albrechts-Universität zu Kiel, Niemcy), Maria Deka (IAE PAN, Warszawa), Sławomir Dryja (WHiDK Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, Kraków), Olga Fejtová (Archiv hl. města Prahy i Univerzita J.E. Purkyně Ústí nad Labem, Czechy), Dorota Folga-Januszewska (ASP i Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Warszawa), Anetta Głowacka-Penczyńska (IHISM UKW, Bydgoszcz), Mateusz Goliński (IH UW, Wrocław), Hanna Grzeszczuk-Brendel (Politechnika Poznańska, Poznań), Piotr Guzowski (IH UB, Białystok), Wojciech Iwańczak (Akademia Ignatianum, Kraków), Katarzyna Justyniarska-Chojak (IH UJK, Kielce), Joanna Kalaga (IA UW, Warszawa), Anna Kalinowska (IH PAN, Warszawa), Piotr Kitowski (UG, Gdańsk), Andrzej Klonder (IAE PAN, Warszawa), Dariusz Kołodziejczyk (IH UW i IH PAN, Warszawa), Elżbieta Kowalczyk-Heyman (IA UW, Warszawa), Jacek Kriegseisen (IHS UG, Gdańsk), Jerzy Kruppé (IA UW, Warszawa), Rafał Kubicki (IH UG, Gdańsk), Karol Łopatecki (UB, Białystok), Piotr Łozowski (WHiSM UB, Białystok), Drahošlav Magdoško (Department of History Pavol Jozef Šafárik University in Košice, Słowacja), Marcin Majewski (IH USZ, Szczecin), Jolanta M. Marszałka (IH UKSW, Warszawa), Ryszard Mączyński (KHSiK UMK, Toruń), Włodzimierz Mędrzecki (IH PAN, Warszawa), Arkadiusz Michalak (Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza, Świdnica i IH UZ, Zielona Góra), Sławomir Moździoch (IAE PAN, Wrocław), Jacek Pielas (IH UJK, Kielce), Raimo Pullat (Tallin University, Estonia), Jakub Sawicki (Archeologický ústav AV ČR, Praha, Czechy), Jolanta Sikorska-Kulesza (IH UW, Warszawa), Michał Starski (IA UW, Warszawa), Marcin Starzyński (IH UJ, Kraków), Piotr Strzyż (IA UŁ, Łódź), Ryszard Szczygieł (IH UMCS, Lublin), Jolanta Talbierska (BUW-Gabinet Rycin UW, Warszawa), Krzysztof Wachowski (IA Uwr, Wrocław), Ewa Wólkiewicz (IAE PAN, Warszawa), Jakub Wysmulek (ISP PAN, Warszawa), Agnieszka Wysocka (INK UKW, Bydgoszcz), Beata Wywrot-Wyszowska (IAE PAN, Szczecin), Petr Žákovský (Institute of Archaeology, the Czech Academy of Sciences, Brno, Czechy)

CONTENTS

STUDIES AND MATERIALS

Monika Saczyńska-Vercaemer, Niezwykłe małżeńskie życie codzienne w suplikach do Penitencjarii Apostolskiej z metropolii gnieźnieńskiej w XV wieku	439
Ewa Wólkiewicz, Bishop's pantry: Consumption at the court of the Bishops of Wrocław in the light of accounts from 1449 and 1450	449
Jarosław Dumanowski, <i>Brassolettes</i> and <i>rafials</i> : Culinary recipes of Władysław Rogaliński from around 1650	463
Bożena Popiołek, A noblewoman's court in the light of household registers and estate registers from the early 18th century: the court of Teresa Zamoyska née Potocka	477
Raimo Pullat, Tõnis Liibek, Inwentarz dóbr Michaela Meyera (1758) jako odbicie świata rzeczy rewalskiego kupca doby oświecenia	497
Aleksander Jankowski, "A monument to immortal memory lasting like the pyramids." Notes on the epitaph function of the coffin portrait in the modern period	513
Barbara Gawęcka, Reminiscences of modern period art in the 19th-century tombstones with a full-figure sculpture of a sleeping infant in the Powązki cemetery in Warsaw	527
Edmund Kizik, <i>Goldwasser</i> and <i>jopenbier</i> : Vodka and beer production in Gdańsk in the "long" 19th century (until 1914)	541
Agnieszka Wysocka, Tobacco factories in Bydgoszcz in the second half of the 19th century until the establishment of the Polish Tobacco Monopoly in 1922	555

REVIEWS

Paul Gulden — mincerz szesnastowiecznego Tallina. Kilka uwag na temat książki Ivara Leimusa — Raimo Pullat	573
--	-----

SPIS TREŚCI

STUDIA I MATERIAŁY

Monika Saczyńska-Vercaemer, Uncommon everyday married life in supplications from the province of Gniezno to the Apostolic Penitentiary in the fifteenth century	439
Ewa Wólkiewicz, Spiżarnia biskupa. Konsumpcja na dworze biskupów wrocławskich w świetle rachunków z 1449 i 1450 roku	449
Jarosław Dumanowski, „Brassolety” i „rafialy”. Przepisy kulinarne Władysława Rogalińskiego z ok. 1650 roku	463
Bożena Popiołek, Szlachecki dwór kobiecy w świetle raptularzy domowych i regestrów majątkowych z początku XVIII wieku na przykładzie dworu Teresy z Potockich Zamoyskiej	477
Raimo Pullat, Tõnis Liibek, The probate inventory of Michael Meyer (1758) as the mirror of the material culture of one great merchant in Tallinn	497
Aleksander Jankowski, „Wieczny jak piramidy pomnik nieśmiertelnej pamięci”. Uwagi o epitafijnej funkcji portretu trumiennego w okresie nowożytnym	513
Barbara Gawęcka, Reminiscencje sztuki nowożytnej w nagrobkach z XIX wieku z pełnoplastyczną figurą śpiącego niemowlęcia na Powązkach w Warszawie . . .	527
Edmund Kizik, Goldwasser i jopenbier. Produkcja wódki i piwa w Gdańsku w długim XIX wieku (do 1914 roku)	541
Agnieszka Wysocka, Fabryki wyrobów tytoniowych w Bydgoszczy w drugiej połowie XIX wieku do ustanowienia Polskiego Monopolu Tytoniowego w 1922 roku	555

RECENZJE

Paul Gulden — mint master of sixteenth-century Tallinn. Some remarks on the book of Ivar Leimus — Raimo Pullat	573
--	-----